

การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ทัศนัย ไพรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถ
การเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เสนอโดย นายทัศนัย ไพรี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 2 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร.นารีรัตน์ สุวรรณวาริ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ)

.....กรรมการ
(นายทน เขตกัน)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ นายทน เขตกัน
ชื่อนักศึกษา	ทัศนัย ไพรี
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนตามปกติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มควบคุม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลอง รวมทั้งสิ้น 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ 3) แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูน มีค่าความเชื่อมั่น 0.79 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ร้อยละ (percentage) และสถิติทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนสูงกว่าการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

Thesis Title Creative Writing Ability Development of Prathomsuksa 4 Students
for the Thai Language Learning Substance Group Implementing
Cartoons to Accompany Teaching

Thesis Advisors Asst. Prof. Wanwilai Nunthamanop
Mr. Thon Kategun

Name Tusnai Pairee

Concentration Curriculum and Instruction

Academic Year 2007

ABSTRACT

This research aims to 1) compare the Prathomsuksa 4 students' pre-post learning on the Thai language learning substance group using cartoons to accompany teaching, 2) compare their aforementioned issues between implementing cartoons to accompany teaching and the conventional method, 3) study their satisfaction towards the teaching using cartoons to accompany teaching. The 50 samples selected by purposive sampling from Prathomsuksa 4 students of Anubanwatnongmuang School under Lop Buri Educational Service Area Office 2, Nong Muang District, Lop Buri Province, and again selected by simple random sampling to get 25 students from Prathomsuksa 4/1 and another 25 students from Prathomsuksa 4/2. The instruments employed comprised 1) a lesson plan on creative writing for the Thai language substance group implementing cartoons to accompany teaching, 2) a conventional learning management plan 3) a creative writing ability test with a reliability value of .84, and 4) a students' satisfaction questionnaire with a reliability value of .79 regarding said learning management. The data was analyzed to calculate mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), percentage, and t-test.

The research results are shown as follows:

1. the post creative writing ability learning achievement of Prathomsuksa 4 students using cartoons to accompany teaching was higher than that of pre-learning at a level of .01 statistical significance.
2. the creative writing ability of the students taught by implementing cartoons was higher than that using the conventional method at a level of .05 statistical significance.

3. the overall satisfaction of students towards said learning management was rated at the highest level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์
จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณวิไล นันทมานพ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ นายทน
เขตกัน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.นารีรัตน์ สุวรรณวาริ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยา
นิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบผลงานอย่างละเอียดถี่ถ้วนและดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาใช้เวลาให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย
จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วิไล ทองแผ่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตร
และการสอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี นายอำพล สมักรการ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 นายวิเชียร จิตทรัพย์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 นายไพฑูรย์ เสงเจริญ
ครูชำนาญการพิเศษกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นางประทุมพร สิทธิปัญญา ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำและตรวจสอบเครื่องมือใน
การวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่โสพิมภ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน
อนุบาลวัดหนองม่วง ที่ได้ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูลในการวิจัยและขอขอบพระคุณ
คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีและผู้ให้ความรู้ข้อคิดต่างๆ ทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาให้
กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำหรับผู้ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมาจะเป็นใครไม่ได้นอกจาก
นางสุนีย์ ไพรี เด็กหญิงสุชีรา ไพรี เด็กหญิงหทัยภัทร ไพรี เด็กหญิงณัฐชยาน์ ไพรี และ
ผู้อำนวยการสมนึก - นางกำไล วิชรอาภาไพบูลย์

คุณประโยชน์ๆ หากพึงมีจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยมอบเป็นเครื่องสักการะบูชาพระคุณ
บิดา มารดา และครู ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เมตตาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ทัศนัย ไพรี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	8
ความหมายของหลักสูตร.....	8
ความสำคัญของหลักสูตร.....	10
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	11
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	13
คุณภาพผู้เรียน.....	14
สาระมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	15
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	15
การสอนตามปกติ.....	16
การวัดและการประเมินผล.....	17
ความคิดเชิงสร้างสรรค์.....	20
ความหมายความคิดสร้างสรรค์.....	20
องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์.....	21
การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.....	22
แนวทางส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์.....	23
ขั้นตอนความคิดสร้างสรรค์.....	25
เทคนิคการกระตุ้นเด็กสู่ความคิดสร้างสรรค์.....	25
เกณฑ์การให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์.....	26
การวัดความคิดสร้างสรรค์.....	29

บทที่ 2 (ต่อ)

การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	33
ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	33
ความมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	33
ประเภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	34
แนวทางส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	36
รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	38
เทคนิคการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	40
ประโยชน์การเขียนเชิงสร้างสรรค์.....	41
คุณลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์.....	43
การใช้การ์ตูนเพื่อประกอบการเรียนการสอน	47
ความหมายของการ์ตูน.....	47
ประเภทของการ์ตูน.....	48
ลักษณะของการ์ตูนประกอบการเรียนการสอน.....	49
วิธีเลือกใช้การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน.....	50
ประโยชน์ของการ์ตูนประกอบการสอน.....	50
ความสนใจของเด็กที่มีต่อการ์ตูน.....	52
ความพึงพอใจ.....	53
ความหมายของความพึงพอใจ.....	53
การวัดความพึงพอใจ.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
งานวิจัยในประเทศ.....	56
งานวิจัยต่างประเทศ.....	58
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	 60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	84
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	90
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ง แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองโดยใช้ภาพการ์ตูน ประกอบการสอน.....	95
ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มควบคุมด้วยวิธีสอนตามปกติ.....	182
ภาคผนวก ฉ แบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4	234
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูน.....	237
ภาคผนวก ซ คำดัชนีความสอดคล้องของความเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	239
ภาคผนวก ฌ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	243
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	251

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	เกณฑ์การให้คะแนนประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์..... 64
ตาราง 2	ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ ภาพการ์ตูนประกอบการสอนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน..... 68
ตาราง 3	ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการใช้ ภาพการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนตามปกติ..... 68
ตาราง 4	การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน..... 69
ตาราง 5	ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง การพัฒนาความสามารถ การเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูน ประกอบการสอนสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญ..... 240
ตาราง 6	ค่า IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยโดยใช้ภาพการ์ตูนจากผู้เชี่ยวชาญ..... 241
ตาราง 7	ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การเขียนภาษาไทย โดยใช้ภาพการ์ตูน จาก ผู้เชี่ยวชาญ..... 242
ตาราง 8	คะแนนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาพการ์ตูน..... 245
ตาราง 9	คะแนนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนตามปกติ..... 246

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี